

DOI: 10.34921/amj.2023.2.020

R.A.Güliyeva

HƏRBİ QULLUQÇULARDA ONİXOMİKOZUN FORMALARININ VƏ YANAŞI DƏRİ PATOLOGİYALARININ RAST GƏLİNMƏSİ VƏ NOZOLOGİYASI

Milli Müdafiə Universiteti nəzdində Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Bakı, Azərbaycan

Ayaq epidermofiti və rubromikozu qeydə alınan dəri mikozu olan pasiyentlərdə onixomikozun formaları, yanaşı dəri patologiyalarının rast gəlinməsi və nozoloji strukturu, göbələk infeksiyasından qaynaqlanan ağırlaşmalar və onların strukturunun müəyyənləşdirilməsi məqsədilə daxili qoşunların ayaq epidermofiti olan 125 nəfər və ayaq rubromikozu olan 125 nəfər (ümumilikdə 250 nəfər) dəri mikoza olan hərbi qulluqçusu tədqiqata cəlb edilmişdir. Onixomikozun normotrofik və hipertrofik formalarının paylanması müəyyənləşdirildikdə ayaq dermofiti olan dəri mikoza pasiyentlərdən 76,8±3,78%-də onixomikozun normotrofik forması qeydə alınmışdır. Ümumilikdə ayaq rubromikozu və ayaq epidermofiti olan, dəri mikozaından əziyyət çəkən pasiyentlərdən 16 nəfərdə göbələk infeksiyası mənşəli ikincili piodermit qeydə alınmışdır. İkincili infeksiyası olan pasiyentlərdən 25,0±10,8%-də allergik dermatit müşahidə edilmişdir.

Açar sözlər: ayaq epidermofiti, ayaq rubromikozu, onixomikoz

Ключевые слова: эпидермофитон стопы, рубромикоз стопы, онихомикоз

Key words: epidermophyton of the foot, rubromycosis of the foot, onychomycosis

Azərbaycan Respublikasında hərbi qulluqçular arasında müxtəlif profilaktika və müalicə tədbirlərinin optimallaşdırılmasını özündə birləşdirən elmi tədqiqat işləri aparılsa da, göbələk xəstəliklərinin yayılmasına, profilaktikasına və müalicə tədbirlərinin optimallaşdırılmasına dair elmi işlər nisbətən azlıq təşkil edir. Dünya üzrə bu istiqamətdə elmi ədəbiyyat məlumatlarının təhlili göstərir ki, hansı coğrafi qurşaqlarda yerləşməsindən və inkişaf dərəcəsindən asılı olmayaraq, bütün kateqoriyalardan olan ölkələrin ordusunda dəri örtüklərinin göbələk infeksiyaları bu və ya digər dərəcədə yayılmış, bu istiqamətdə bir sıra epidemioloji və klinik tədqiqat aparılmışdır [1-4]. Respublikamızda bu istiqamətlə aparılacaq elmi tədqiqat işləri dünya ədəbiyyatındakı müvafiq məlumatlarla və aktuallıq dərəcəsi ilə səsləşə bilər.

Tədqiqatın məqsədi dəri mikoza (ayaq epidermofiti və rubromikozu) olan pasiyentlərdə onixomikozun formalarını, yanaşı dəri patologiyalarının rastgəlinmə tezliyini və nozoloji strukturunu, göbələk infeksiyasından qaynaqlanan ağırlaşmaları və onların strukturunu araşdırmaqdan ibarət olmuşdur.

Tədqiqatın material və metodları: Tədqiqata Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili

Qoşunların hərbi hospitalına müraciət etmiş 125 nəfər ayaq epidermofiti və 125 nəfər ayaq rubromikozu olan (ümumilikdə 250 nəfər) hərbi qulluqçu cəlb edilmişdir. İlk olaraq, pasiyent qrupları üzrə dəri patologiyalarının mövcudluğu və nozoloji strukturu öyrənilmişdir ki, bunlara allergik dermatit, atopik dermatit, infeksiyon ekzema və psoriasis aid olmuşdur. Tədqiqatın ikinci etapında qeyd edilən tədqiqat qruplarında ayaq dırnaqlarındakı onixomikozun normotrofik və hipertrofik variantlarının paylanması müəyyənləşdirilmişdir. Tədqiqatın sonuncu mərhələsində isə qruplar üzrə baş verən ağırlaşmalar və onların nozoloji strukturu müəyyənləşdirilmişdir. Əldə edilmiş ədədi verilənlər müasir tələblər nəzərə alınmaqla statistik metodlarla işlənmişdir. Qrup göstəriciləri üçün orta qiymətlər (M), onların standart xətası (m), sıraların minimal (min) və maksimal (max) qiymətləri, həmçinin qruplarda keyfiyyət göstəricilərinin rastgəlmə tezliyi müəyyən edilməklə 95% inam intervalının həddləri də müəyyən edilmişdir. Tədqiqatdan alınan nəticələrin statistik işlənməsi Statistica for Windows 7.0 tətbiqi kompüter programının köməyi ilə aparılmışdır.

Tədqiqatın nəticələri və onların müzakirəsi. Tədqiqat zamanı ayaq epidermofiti və rubromikozu qeydə alınan pasiyentlərdə dəri patologiyalarının nozoloji strukturu öyrənilmişdir. Bu mərhələdə ayaq epidermofitindən əziyyət çəkən pasiyentlərdən 15 nəfərdə həm də dəri patologiyası qeydə alınmışdır ki, bu da uyğun tədqiqat qrupu üzrə 12,0±2,91% deməkdir. Ayaq rubromikozu ilə dəri mikozaının

müştərək qeydə alındığı tədqiqat qrupunda isə bu patologiya 11 nəfərdə (8,8±2,53%) olmuşdur.

Tədqiqatın bu mərhələsində dəri patologiyası qeydə alınmış ayaq epidermofiti və ayaq rubromikozu ilə dəri mikozunun müştərək getdiyi pasiyentlərdə dəri patologiyalarının nozoloji strukturunun öyrənilməsi zamanı ayaq epidermofiti olan dəri patologiyalı mikozlu pasiyentlərdən ibarət qrupda (n=15) 2 nəfərdə allergik dermatitin mövcudluğu müşahidə edilmişdir ki, bu da müvafiq qrup üzrə 13,3% deməkdir. Buna baxmayaraq, ayaq rubromikozu olan dəri patologiyalı mikozlu pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=11) allergik dermatitə cəmi 1 nəfərdə rast gəlinmişdir ki, bu qrup üzrə 9,1%-dir (cədvəl 1).

Tədqiqat nəticəsində ayaq epidermofiti olan pasiyentlərdən ibarət qrupda (n=15) 3 nəfərdə, yaxud qrup üzrə 20% pasiyentdə dəri patologiyasını atopik dermatit təşkil etdiyi halda, ayaq rubromikozu olan pasiyentlərdən (n=11) 2 nəfərdə bu dəri patologiyası qeydə alınmışdır ki, bu da qrup üzrə 18,2% təşkil edir.

İnfeksiyon ekzema qeydə alınmış ayaq epidermofiti olan pasiyentlərin sayı 6 nəfər olmaqla qrup üzrə (n=15) 40,0% təşkil etsə də, 11 nəfər ayaq rubromikozu olan pasiyentdən ibarət tədqiqat qrupunda infeksiyon ekzemaya 3 nəfərdə rast gəlinmişdir ki, bu müvafiq qrup üzrə 27,3% tədqiqat obyektini əhatə etmişdir.

Tədqiqat zamanı ayaq epidermofiti olan pasiyentlər arasında 4 nəfərdə psoriasis qeydə alınmışdır ki, bu da ümumi dəri xəstəliyi qeydə alınmış ayaq epidermofiti olan pasiyentlər qrupunun 26,7%-dir. Bu zaman ayaq rubromikozu olan pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=11) yanaşı gedən dəri xəstəliyi

psoriasis olmuşdur ki, bu da uyğun qrup üzrə 45,5% deməkdir. Ümumilikdə, ayaq epidermofiti olan dəri mikozundan əziyyət çəkən pasiyentlər (n=125) arasında dəri xəstəliyi olmayan pasiyentlərin sayı 110 nəfər olmuşdur və bu da uyğun qrup üzrə 88±2,91% tədqiqat obyektlərini əhatə edir. Bu baxımdan ayaq rubromikozu ilə müştərək şəkildə davam edən dəri mikozu olan ümumi pasiyentlər (n=125) arasında yanaşı dəri xəstəliyinə 114 nəfərdə rast gəlinməmişdir və bu, uyğun pasiyent kontingenti üzrə 91,2±2,53% deməkdir.

Ayaq epidermofiti və ayaq rubromikozu olan, dəri mikozundan əziyyət çəkən pasiyentlərdən ibarət qruplar üzrə onixomikozun normotrofik və hipertrofik formalarının paylanması müəyyənləşdirədiyimiz zaman ayaq epidermofiti olan dəri mikozlu pasiyentlərdən 96 nəfərdə, yaxud onların 76,8±3,78%-də onixomikozun normotrofik forması qeydə alınmışdır. Bu zaman 95% inam intervalının minimal hüdudu 68,4%, maksimal hüdudu isə 83,9% təşkil etmişdir. Buna baxmayaraq, ayaq rubromikozu inkişaf etmiş dəri mikozu olan pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=125) dirnağın göbələk xəstəliyi olan onixomikozunun normotrofik formasına cəmi 19 nəfərdə rast gəlinmişdir ki, bu uyğun qrup üzrə 15,2±3,21% şəxsi əhatə edir. Burada 95% inam intervalının minimal hüdudu 9,4%, maksimal hüdudu isə 22,7% hesablanmışdır.

Tədqiqat nəticəsində ayaq epidermofiti də inkişaf etmiş dəri mikozu diaqnozu qoyulmuş pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=125) onixomikozun hipertrofik formasının rast gəlinməsi 29 şəxsi əhatə etməklə qrup üzrə 23,2±3,78% müəyyənləşdirilmişdir. Bu parametrlər üzrə statistik 95% inam intervalı göstərici-

Cədvəl 1. Ayaq epidermofiti və rubromikozu qeydə alınan pasiyentlərdə dəri patologiyalarının nozoloji formaları

Dəri xəstəlikləri və patologiyalarının nozoloji formaları	Ayaq epidermofiti olan dəri patologiyalı mikozlu pasiyentlər (n=15)		Ayaq rubromikozu olan dəri patologiyalı mikozlu pasiyentlər (n=11)	
	Sayla	%-lə	Sayla	%-lə
Allergik dermatit	2	13,3	1	9,1
Atopik dermatit	3	20,0	2	18,2
İnfeksiyon ekzema	6	40,0	3	27,3
Psoriasis	4	26,7	5	45,5
Ümumilikdə	15	100,0	11	100,0

sinin minimal hüdudu 16,1%, maksimal hüdudu isə 31,6% təşkil etmişdir. Buna baxmayaraq, dəri mikozunun ayaq rubromikozu ilə müşayiət edildiyi pasiyentlərdən ibarət qrupda (n=125) onixomikozun hipertrofik formasına 106 tədqiqat obyektində rast gəlinmişdir ki, bu müvafiq qrup üzrə $84,8 \pm 3,21\%$ mənasına gəlir. Bu zaman 95% inam intervalının minimal hüdudu 77,3%, maksimal həddi isə 90,6% hesablanmışdır.

Tədqiqatın bir sonrakı mərhələsində ayaq epidermofiti və ayaq rubromikozu olan dəri mikozundan əziyyət çəkən pasiyentlərdən ibarət qruplarda baş verən ağırlaşmalar və onların nozoloji strukturu müəyyən edilmişdir. İlk olaraq, qeyd etmək lazımdır ki, ayaq epidermofiti olan pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda 23 nəfərdə, ayaq rubromikozu olan pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda isə 16 nəfərdə göbələk infeksiyasının müxtəlif ağırlaşmaları qeydə alınmışdır ki, bu da, müvafiq qruplar üzrə ardıcılığa uyğun olaraq, $18,4 \pm 3,47\%$ və $12,8 \pm 2,99\%$ təşkil etmişdir. Tədqiqat zamanı ayaq epidermofiti olan pasiyentlərdən ibarət qrupda göbələk infeksiyasının ağırlaşması parametri üzə 95% inam inter-

valının minimal hüdudu 12,0%, maksimal hüdudu 26,3% olduğu halda, ayaq rubromikozu olan pasiyentlərdən ibarət qrupda müvafiq parametr üzrə anoloji göstəricilər 7,5% və 20,0% müəyyən olunmuşdur.

Mövcud göbələk infeksiyasının ağırlaşmalarının nozoloji strukturuna gəldikdə isə göbələk infeksiyasının ağırlaşması qeydə alınmış ayaq epidermofiti olan pasiyentlərdən ibarət qrupdan (n=23) 6 nəfərdə mikotik ekzema ilə ağırlaşma qeydə alınmışdır və bu şəxslər uyğun qrup üzrə $26,1 \pm 9,2\%$ tədqiqat obyektlərini əhatə edir. Bu parametr üzrə müvafiq qrupda 95% inam intervalının minimal həddi 10,2%, maksimal həddi isə 48,4% müəyyən edilmişdir. Ayaq rubromikozu olan və göbələk infeksiyasının ağırlaşma verdiyi pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=16) 7 nəfərdə mikotik ekzema ağırlaşması müşahidə edilmişdir və bu şəxslər müvafiq qrupun $43,8 \pm 12,4\%$ -ni əhatə etmişdir. Müvafiq tədqiqat qrupunda mikotik ekzema ilə göbələk infeksiyasının ağırlaşması parametri üzrə 95% inam intervalının minimal və maksimal hüdudları 19,85 və 70,1% hesablanmışdır (cədvəl 2).

Cədvəl 2. Ayaq epidermofiti və ayaq rubromikozu olan pasiyentlərdən ibarət qruplarda baş verən ağırlaşmalarının nozoloji strukturu

Parametrlər	Ayaq epidermofiti olan və ikinci göbələk infeksiyası mənşəli ağırlaşma nümayiş etdirən pasiyentlər (n=23)		95% inam intervalı	Ayaq rubromikozu olan və ikinci göbələk infeksiyası mənşəli ağırlaşma nümayiş etdirən pasiyentlər (n=23)		95% inam intervalı	Fişerin dəqiq testinə görə göstəricilər arasındakı statistik etibarlılıq -P
	Sayla	%-lə $\pm m\%$		min-max	Sayla		
Nozoloji vahidlər							
Mikotik ekzema	6	26,1 9,2	10,2-8,4	7	43,8 12,4	19,8-70,1	>0,05
İkincili piodermiya	13	56,5 10,3	34,5-6,8	3	18,8 9,8	4,0-45,6	<0,05
Allergik dermatit	3	13,0 7,0	2,8-33,6	4	25,0 10,8	7,3 - 52,4	>0,05
Mikotik ekzema və İkincili piodermiya müştərək şəkildə	1	4,3 4,3	0,1-21,9	2	12,5 8,3	1,6 - 38,3	>0,05

Tədqiqat zamanı ayaq rubromikozu olan və göbələk infeksiyası ağırlaşma törətmiş şəxslərdən ibarət qrupda (n=16) ikincili piodermiya 3 nəfərdə qeydə alınmışdır və bu uyğun qrup üzrə 18,8±9,8% deməkdir. Uyğun qrupda ikincili piodermiya ilə ağırlaşma parametri üzrə 95% inam intervalının minimal hüdudu 4,0%, maksimal hüdudu isə 45,6% müəyyən edilmişdir. Bu mərhələdə ayaq epidermofiti olan və göbələk infeksiyası ağırlaşmalara gətirib çıxaran pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=23) ikincili piodermiya 13 nəfərdə qeydə alınmaqla qrup üzrə tədqiqat obyektlərinin 56,5±10,3%-ni əhatə etmişdir, qrup üzrə müvafiq parametrin minimal hüdudu 34,5%, maksimal həddi isə 76,8% olmuşdur (cədvəl 2).

Ayaq epidermofiti olan və göbələk infeksiyası mənşəli ağırlaşmalar nümayiş etdirən pasiyentlərdən ibarət qrupdakı tədqiqat obyektlərindən 3 nəfərdə ağırlaşma kimi allergik dermatit baş vermişdir və bu şəxslər qrup üzrə 13,0±7,0% edir. Ağırlaşma kimi allergik dermatitin baş verməsi parametri üzrə 95% inam intervalının minimal və maksimal hüdudi göstəriciləri müvafiq olaraq 2,8% və 33,6% müəyyən olunmuşdur.

Ayaq rubromikozu qeydə alınmış dəri mikozu olan və göbələk infeksiyası mənşəli ikinci infeksiyası olan pasiyentlərdən ibarət tədqiqat qrupunda (n=16) 4 nəfərdə allergik dermatit müşahidə edilmişdir ki, bu da qrup üzrə 25,0±10,8% deməkdir. Ağırlaşma parametrinə görə 95% inam intervalının maksimal və minimal göstəriciləri müvafiq olaraq 52,4% və 7,3% hesablanmışdır.

Tədqiqat zamanı müxtəlif formalı göbələk mənşəli infeksiyon proseslərdən əziyyət çəkən pasiyentlərdən ibarət qruplarda ikincili piodermiya ilə mikotik ekzemanın birlikdə baş verməsi də izlənilmişdir.

Belə ki, ayaq epidermofiti ilə ağırlaşmaya məruz qalmış pasiyentlərdən ibarət qrupda qeyd etdiyimiz şəkildə iki növ ağırlaşmanın eyni zamanda baş verməsi 1 nəfərdə qeydə alınmışdır ki, bu uyğun qrupdakı tədqiqat obyektlərinin 4,3±4,3%-i deməkdir. İki ağırlaşmanın müştərək baş verməsi parametri üzrə qrupda 95% inam intervalının aşağı həddi 0,1%, yuxarı həddi isə 21,9% müəyyənləşdirilmişdir.

Ayaq rubromikozu olan və göbələk mənşəli ikincili infeksiya inkişaf etmiş pasiyentlərdən

ibarət qrupda (n=16) 2 nəfərdə mikotik ekzema+ikincili piodermiya formatında müş-tərək ağırlaşma inkişaf etmişdir ki, bu müvafiq qrupdakı tədqiqat obyektlərinin 12,5±8,3%-ni əhatə edir. Bu qrupda qeyd edilən müştərək göbələk infeksiyası ağırlaşmasının baş verməsi parametri üzrə 95% inam intervalının minimal və maksimal hüdudi göstəriciləri uyğun olaraq, 1,6% və 38,3% müəyyən olunmuşdur.

Ümumilikdə, ayaq rubromikozu və ayaq epidermofiti tipli dəri mikozundan əziyyət çəkən pasiyent qruplarında birlikdə (n=39) nozoloji strukturunu təhlil etsək, onlardan 16 nəfərdə ikincili piodermis şəkildə göbələk infeksiyası qeydə alınmışdır ki, bu da ağırlaşma qeydə alınmış ümumi pasiyentlərin 41%-i deməkdir. Bu mərhələdə ümumi pasiyentlər arasında mikotik ekzema halları 13 pasiyentdə, yaxud onların 33,3%-də, allergik dermatit hallarına 7 nəfər pasiyentdə, yaxud onların 17,9%-də və ekzema+ikincili piodermiya formatında ağırlaşmaya isə 3 pasiyentdə, yaxud onların 7,7%-də qeydə alınmışdır.

Hərbi qulluqçular arasında ayaqlarda göbələk mənşəli infeksiyalara dair bir sıra elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır. Belə tədqiqatlara bir sıra misallar göstərmək olar. Məsələn, Əlcəzairdə Mərkəzi Hərbi Hospitalın dermatologiya şöbəsində müalicəyə göndərilən 650 nəfər hərbi qulluqçu üzərində aparılmış dermatoloji müayinələr zamanı ayaqdan dəri və dırnaq nümunələri götürülərək biohistokimyəvi və morfoloji müayinə edilmişdir. Onlardan 147 nəfərdə klinik olaraq ayaqlarda göbələk xəstəliyi (*Tinea pedis* və *Candida interdigitales*) əlamətləri qeydə alınsa da, yalnız 119 nəfərdən götürülmüş nümunələrdə göbələk törədiciləri mikrobioloji olaraq müşahidə edilməklə öz təsdiqini tapmış və bu göstərici ümumi tədqiqat obyektlərinin 18,3%-ni əhatə etmişdir [5]. İtaliyada aparılmış tədqiqat zamanı hərbi tədris ocaqlarında təhsil alan dəniz qüvvələrinin kursantları arasında ölkənin digər hərbi birləşmələrində xidmət edən hərbi qulluqçularla müqayisədə daha az dəri göbələyi infeksiyalarına rast gəlinmişdir. Bunun səbəbinin kursantların həyat təzi və mühit amillərinin ola biləcəyi düşünülmüşdür [6, 7]. Ayaqların səthi göbələk mənşəli infeksiyaları hərbi qulluqçularda ən çox rast gəlinən dermatoloji xəstəliklərdir. Tailandda hərbi qulluqçular arasında aparılmış epidemioloji tədqiqatlar zamanı

donanmada xidmət edən gənc heyət arasında müvafiq infeksiyalardan əziyyət çəkən kifayət

qədər şəxslərin olduğu qeydə alınmışdır [8].

REFERENCES

1. Guliyeva R.A. Modern data on the prevalence and etiopathogenesis of fungal infections among military personnel // The east europe Journal of Internal and family medicine. 2022, № 1. С. 43-46. doi: 10.15407/internalmed 2022.01.043
2. Agudelo Higueta N.I., Varela Bustillo D., Denning D.W. Burden of serious fungal infections in Honduras// Mycoses. 2022;00:1–11. doi:10.1111/myc.13432
3. Nwafia I.N., Ohanu M.E., Ebede S.O., Okoli C.E., Emeribe S, Nwachukwu PT Changing Epidemiology of Superficial Fungal Infections in Enugu, South East Nigeria// Arch Clin Microbiol. 2020, Vol.11 No.6:132
4. Pendlebury G.A, Oro P, Ludlow K, et al. Relevant Dermatoses Among U.S. Military Service Members: An Operational Review of Management Strategies and Telemedicine Utilization// Cureus 2023, 15(1): e33274. doi:10.7759/cureus.33274
5. Djeridane A, Djeridane Y, Ammar-Khodja A. A clinicomycological study of fungal foot infections among Algerian military personnel// Clin Exp Dermatol. 2007;32(1):60-3. doi: 10.1111/j.1365-2230.2006.02265.x.
6. Papini M., Piraccini B.M., Difonzo E., Brunoro A., Epidemiology of onychomycosis in Italy: prevalence data and risk factor identification // Mycoses. (2015) 58:659–64. doi: 10.1111/myc.12396
7. Pau M., Atzori L., Aste N., Tamponi R., Aste N., Epidemiology of Tinea pedis in Cagliari, Italy // G Ital Dermatol Venereol. 2010; 145 (1) : 1-5.
8. Punyawee Ongsri., Sumanas Bunyaratavej., Charussri Leeyaphan., Penvadee Pattanaprichakul, Prevalence and Clinical Correlation of Superficial Fungal Foot Infection in Thai Naval Rating Cadets// Military Medicine, Volume 183, Issue 9-10, September-October 2018, Pages e633–e637, <https://doi.org/10.1093/milmed/usx187>

Р.А.Гулиева

ЧАСТОТА ВСТРЕЧАЕМОСТИ ФОРМ ОНИХОМИКОЗА И НОЗОЛОГИЙ СОПУТСТВУЮЩИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ КОЖИ У ВОЕННОСЛУЖАЩИХ

Военный научно-исследовательский институт Университета национальной обороны, Баку, Азербайджан

Резюме. С целью определения форм онихомикоза у больных микозами кожи с эпидермофитами стоп и рубромикозами, частоты встречаемости и нозологической структуре сопутствующей кожной патологии, осложнений, вызванных грибковой инфекцией и их структуры обследовано 125 человек с эпидермофитами стоп и 125 человек с рубромикозами стоп. Всего в исследовании приняли участие 250 военнослужащих внутренних войск с микозами кожи. На этапе, когда определяли распределение нормотрофической и гипертрофической форм онихомикоза, нормотрофическая форма онихомикоза регистрировалась у 76,8±3,78% больных микозом кожи с дермофитиями ног. Всего вторичная пиодермия грибковой инфекции зарегистрирована у 16 больных микозом кожи с рубромикозом стопы и эпидермофитией стопы. Аллергический дерматит наблюдался у 25,0±10,8% больных с вторичной инфекцией.

R.A.Guliyeva

INCIDENCE FORMS OF ONYCHOMYCOSIS AND NOSOLOGY OF ADJACENT SKIN PATHOLOGIES IN MILITARY SERVANTS

Scientific Research Institute of National Defense Military University, Baku, Azerbaijan

Summary. In order to determine the forms of onychomycosis in patients with skin mycosis accompanied by foot epidermophytosis and rubromycosis, the occurrence and nosological structure of concomitant skin pathologies, and the complications caused by fungal infections and their structure, a total of 250 military personnel from internal troops with skin mycosis were involved in the study. This included 125 people with foot epidermophytosis and 125 people with foot rubromycosis. During the phase where we determined the distribution of normotrophic and hypertrophic forms of onychomycosis, the normotrophic form was recorded in 76.8±3.78% of patients with skin mycosis and leg dermophytosis. In total, secondary pyoderma from

fungal infection was recorded in 16 patients suffering from skin mycosis with foot rubromycosis and foot epidermophytosis. Allergic dermatitis was observed in $25.0 \pm 10.8\%$ of patients with secondary infection.

Müəlliflə əlaqə üçün:

Güliyeva Ruqiyyə Ağasəfər qızı – M.Ə.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanasının poliklinika şöbəsi, Bakı, Azərbaycan

E-mail: nshixali@mail.ru